

PRZYSTANEK

kultowe darmopismo
miłośników komunikacji miejskiej

nr 6 (94)
22 czerwca 2008 r.

www.nowyprzystanek.republika.pl

ISSN 1730-6388

III Międzynarodowy Zlot Ogórków w Warszawie Nasi górą!

Marcin Jurczak

W sobotę 17 maja na Międzynarodowym Zlocie Ogórków w Warszawie po raz trzeci spotkali się miłośnicy zabytkowych autobusów. W imprezie uczestniczyła także liczna delegacja Klubu Miłośników Pojazdów Szynowych, stanowiąca podczas całego weekendu obsługę łącznie trzech pojazdów. Wyjazd (choć przebiegający od początku do końca w atmosferze skandalu) zakończył się pełnym sukcesem.

Ten wyjazd od początku zapowiadał się ciekawie. Z wyprzedzeniem zaplanowano wzbogacenie wyjazdu o dodatkowe atrakcje – kolejne „bonusy” dopisało życie. Dzięki zaangażowaniu pana Janusza Matuszewskiego z Działu Promocji MPK Poznań Sp. z o.o. zorganizowane zostało zwiedzanie zajezdni tramwajowej Brus. Była to niezwykła okazja do zapoznania się z eksploatacją komunikacji szynowej w wersji podmiejskiej – Łódź pozostaje bowiem jedynym miastem w Polsce, eksploatującym tramwaje podmiejskie. Zajezdnia Brus należy do spółki Tramwaje Podmiejskie – obsługującej trasę linii 43 z Łodzi do Lutomska. *Ogórek* dowiózł uczestników wycieczki do Lutomska, gdzie nastąpiła przesiadka na liniowy wagon 803N (nr taborowy: 2), którym dojechano na zajezdnię Brus. Po przyjeździe do Warszawy miała miejsce także integracyjna część spotkania – udaliśmy się na przejazd wagonem 120N

I choć paradę ulicami stolicy poprowadził zwycięzki zestaw 1679+1813...

produkcji PESA. W roli wycieczkowego wystąpił wóz 3115 – w wersji ze spokojnym, nieprostokątnym malowaniem.

W sobotni poranek najambitniejsi rozpoczęli służbę przed 10 rano, docierając do zabytków zgromadzonych na terenie obiektów MZA przy ul. Włociańskiej. Poznaniacy wyjechali z bazy jako jedni z pierwszych – najwięksi pesymiści poznańskiej ekipy przewidywali bowiem, że tylko wyjazd na samym początku pozwoli zająć dobre miejsce na placu (tak jakby miało to jakiegokolwiek znaczenie). Przed 11 autobusy gotowe były do oglądania na placu Bankowym, gdzie – podobnie jak rok wcześniej – zorganizowano ekspozycję zabytkowych wozów. Zainteresowanie imprezą było spore, nie zmniejszyła go nawet studencka parada, która krótko po 12 przetoczyła się przez plac Bankowy. Nie zabrakło okolicznościowego konkursu – tytuł Najfajniejszego *Ogórka* (podobnie jak przed rokiem) otrzymał jelicz 043 Caro z MPK Poznań. Punktualnie o 13.01 pamiątkowy dyplom wręczył Prezes Zarządu Klubu Miłośników Komunikacji Miejskiej w Warszawie, Robert Człapiński. Nagrodę mieli odebrać kierowcy poznańskiego autobusu... kilkudziesięciu oglądających dekorację widzów stanowczo zażądało jednak, by dyplom odebrała nasza klubowa koleżanka Iza, której tego dnia reprezentować MPK Poznań Sp. z o.o. oficjalnie – z przyczyn nikomu nieznanych – zabroniono...

... największe brawa zebrał niepozorny niebieski PKS z blondynką za kierownicą.

Fot.: 2 * Marcin Jurczak

Klub Miłośników Pojazdów Szynowych zapewnił tego dnia obsługę dwóch autobusów. Członkowie Klubu społecznie obsługiwali autobus MPK (1679+1813), Iza zasiadła zaś za sterami *ogórka* z prywatnej kolekcji Artura Lemańskiego – i bezbłędnie poprowadziła go w paradzie. Szkoda, że MPK Poznań zmarnowało taką okazję promocji. Kobieta za sterami zabytkowego autobusu robiła wrażenie nie tylko na uczestnikach zlotu, ale także zwykłych przechodniach i wszystkich obecnych na paradzie mediach! Efektem były liczne wywiady – udzielane na tle niebieskiego, a nie czerwonego autobusu.

Sama parada miała niecodzienny przebieg. Bałagan na ulicach miasta spowodowany był tego dnia hucznym przemarszem studentów, rozpoczynającym stołeczne Juwenalia. Dodatkowo doszło do kolizji dwóch autobusów (na szczęście straty były niewielkie), na koniec zepsuł się także jeden z kabrioletów. Po zamieszaniu w centrum parada rozsypała się na kawałki – tym większe uznanie należy się organizatorom, którzy te kawałki poskładali do pierwotnie założonego szyku.

Po zjeździe nastąpiła kilkugodzinna przerwa – autobusy przygotowano do obsługi linii specjalnych kursujących z okazji Nocy Muzeów. Poznański jęcz 043 (już bez przyczepki) obsługiwał tej nocy linię A, prowadzącą z placu Bankowego do Muzeum Powstania Warszawskiego. Na linii A kursowało łącznie 10 brygad – zarówno autobusy zabytkowe, jak i tabor bardziej współczesny (solarisy Urbino 12 i 18). Autobusy kursowały co 5 minut w godzinach 18.30-23.30, później co 6 minut – do 1.00. Na linii A kursowały także *ogórki*

Artura Lemańskiego – wśród nich niebieski PKS z Izą za kierownicą. W tym samym czasie inna grupa klubowiczów zapewniała obsługę konduktorską na tramwajowej linii M – obstawiając eNkową solówkę.

Noc Muzeów pokazała, że chcieć to móc, a *beton* i niezrozumiałe uprzedzenia są największymi przeciwnikami hobbystów. Pasja jednak zwyciężyła – kto chciał pojeździć *ogórkiem* – pojechał, kto chciał zwiedzić kawałek stolicy – zwiedził. Do zobaczenia na następnym stołecznym zlocie zabytków – już za rok.

Ekipa KMPS podczas obsługi tramwaju M/4 674.

Fot.: Marcin Jurczak

VI Noc Muzeów w Poznaniu eMką do muzeum

Michał Górny

Sobotnia noc z 17 na 18 maja stworzyła doskonałe warunki, aby skorzystać z oferty kulturalnej poznańskich muzeów. Noc Muzeów zorganizowano tu po raz szósty, zgromadziła ona tłumy w muzeach i na ulicach. Tej nocy izby muzealne na terenie miasta otworzyły swe podwoje przed spragnionymi kulturą zwiedzającymi. Dzięki temu można było podziwiać ich bogate zbiory, a także uczestniczyć w wielu interesujących prelekcjach na przeróżne tematy. Każdy mógł więc wybrać interesującą go ofertę, a do tego wszystkie atrakcje były całkowicie za darmo. Ponieważ atrakcji było wiele i znajdowały się w różnych miejscach, pomyślano także o transporcie, uruchamiając specjalną linię muzealną M.

Jak przystało na prawdziwą Noc Muzeów, linia muzealna była obsługiwana taborem zabytkowym w postaci dwóch poznańskich *stodwojek* – 102N i 102Na. W rolę konduktorów i motorniczych linii M – jak co roku – wcielili się członkowie KMPS. Trasa tramwaju prowadziła z placu Wielkopolskiego – zabezpieczonego przez służbę nadzoru ruchu, aby na torach nie pojawiły się zaparkowane samochody – przez Mielżyńskiego, Gwarna, Święty Marcin, plac Wolności i Fredry do Kaponiery, skąd ulicami Święty Marcin, Gwarna i Mielżyńskiego wagon jechał z powrotem na plac Wielkopolski. Pierwszy odjazd z placu Wielkopolskiego był o godzinie 17:00, następne odbywały się co 30 minut. Linia obsługiwana była naprzemiennie obydwoma

wozami. Dodatkowo o godzinie 19:00 i 21:00 można było linią M dojechać do Muzeum Komunikacji Miejskiej, zlokalizowanego na terenie zajezdni przy ulicy Głogowskiej.

Tłumy pasażerów, które pojawiły się na tych dwóch kursach, przerosły najśmielsze oczekiwania – w tramwajach było bardzo ciasno. Muzeum Komunikacji Miejskiej nie jest w stanie pomieścić jednorazowo takiej liczby osób, więc obsługa KPMS rozwiązała problem,

Noc Muzeów AD 2008 – 102Na 71 i 102N 1.

Fot.: Krzysztof Dostatni

dzieląc pasażerów tramwaju na dwie grupy. Podczas gdy pierwsza z nich zapoznawała się z eksponatami zgromadzonymi w budynku starej podstacji elektrycznej, czyli muzeum, druga grupa zadawała obsłudze tramwaju pytania na przeróżne tematy związane z komunikacją. Dodatkowo dla osłody tych chwil oczekiwania pasażerowie byli częstowani MPK-owskimi cukierkami. Przez cały czas można było nabyć w tramwaju publikacje na temat komunikacji miejskiej w Poznaniu, skierowane do wszystkich grup wiekowych. Niestety nie obyło się bez pewnych problemów – jednym z nich była pogoda. Zwiedzających muzeum komunikacji – zarówno o godzinie 19, jak i o 21 – przywitał ulewny deszcz. Nie stanowiło to co prawda przeszkody nie do pokonania, ale trzeba przyznać, że pasażerowie przebywali te kilkadziesiąt metrów między tramwajem a muzeum w ekspresowym tempie.

A skoro mowa o problemach – dwa kursy linii M skierowano objazdem, ponieważ na ulicy Gwarnej przy Świętym Marcinie nastąpiło wykolejenie tramwaju linii 5. Pierwszy wagon składu 200+199 kursującego na 5/6 pojechał prawidłowo, za to drugi postanowił niestety skrócić w lewo. Skutkiem było wykolejenie obu wagonów, zerwanie sprzęgu i kabli oraz oczywiście całkowita blokada ulicy Gwarnej. Dlatego osoby wracające z muzeum przy Głogowskiej mogły skorzystać z trasy wydłużonej – przez Marcinkowskiego, Fredry, Zwierzyniecką i Dąbrowskiego do placu Wielkopolskiego. Świetnie poradziła sobie obsługa drugiej brygady linii M, która podczas postoju *kanciaka* na Głogowskiej dzielnie obsługiwała wszystkie kursy po centrum. Około godziny 1:00 oba składy zjechały do zajezdni, gdzie zmęczeni, choć zadowoleni ze swojej pracy konduktorzy i motorniczowie pożegnali swoje maszyny i udali się na zasłużony odpoczynek.

V Rajd Weteranów Szos po Ziemi Mogileńskiej Ogórkiem po bezdrożach

Błażej Brzycki

26 kwietnia odbył się – już po raz piąty – Rajd Weteranów Szos po Ziemi Mogileńskiej. Wśród licznych załóg znalazł się również jelicz RTO Artura Lemańskiego. Na pokładzie autobusu podróżowała silna grupa klubowiczów z Poznania. Punktualnie o godzinie 8 autobus został podstawiony na dworzec kolejowy w Mogilnie, by odebrać gości z Poznania. Z Mogilna wyruszyliśmy do Zespołu Szkół w Bielicach, gdzie usytuowany był start rajdu. O godz. 9 nastąpiło oficjalne przywitanie oraz odprawa uczestników. Autobus *ogórek* otrzymał numer startowy 9.

W czasie trwającego kilka godzin rajdu następowały liczne fotostopy, na których uwieczniany był niebieski *ogórek* na tle pięknych krajobrazów Ziemi Mogileńskiej. Na trasie rajdu organizatorzy przewidzieli też liczne konkursy, wśród których można wymienić noszenie wiader z wodą na czas, jazdę rowerem w slalomie, rzut podkową do celu czy jazdę dreżyną na czas. Dla kierowcy *ogórka* nie lada wyczynem był slalom przewidziany dla trochę mniejszych weteranów szos.

Przejazd dreżyną na czas.

Fot.: Bartosz Brzycki

Uczestnicy zlotu podczas zadań konkursowych.

Fot.: Błażej Brzycki

Doświadczony Artur poradził sobie z tym zadaniem bez większych problemów. W Kwieciszewie zorganizowano piknik, podczas którego każdy uczestnik otrzymał kiełbaskę. W Mogilnie z kolei przewidziano godzinny pieszy rajd, w czasie którego należało rozpoznać 12 elementów zaznaczonych na specjalnych mapkach otrzymanych od organizatorów.

Z Mogilna trasa rajdu prowadziła do Muzeum Ziemi Mogileńskiej w Chabsku, gdzie zorganizowano konkurs wiedzy o okolicy. Drużyna niebieskiego *ogórka* rozwiązała go bezbłędnie. Chabsko było również ostatnim punktem kontrolnym piątego rajdu. Zakończenie nastąpiło ok. godziny 17 w Zespole Szkół w Bielicach. Pozostało już tylko oczekiwać na wyniki rajdu, które zostały ogłoszone w niedzielę na stadionie miejskim w Mogilnie. Załoga Artura Lemańskiego wraz z uczestnikami z Poznania zajęła 44 miejsce (na 73 załogi) i jest to dotychczas najlepszy wynik, jaki osiągnął Jelcz w historii rajdu.

Dębiec bez tramwajów przez miesiąc – podsumowanie remontu torowiska T jak Tragedia

Robert Bartkowiak

Już od dawna było wiadomo, że stan torowiska na ulicy 28 Czerwca 1956 roku pozostawiał wiele do życzenia. Dotyczyło to szczególnie fragmentu od węzła Traugutta aż do pętli tramwajowej na Dębcu. Przypomnijmy, iż w 2007 roku prowadzono już w tym rejonie prace mające na celu polepszenie stanu torowiska. W dniach od 7 do 31 maja 2007 roku (tylko w dni robocze) po godzinie 21 linie numer 2, 9 oraz 10 kończyły swój bieg w zajezdni przy ulicy Madalińskiego. Na trasie Dębiec – Traugutta uruchomiono wtedy komunikację zastępczą w postaci autobusu „Za tramwaj”, kursującego co 10 minut (ostatni kurs z Dębca – 22:50). Wymieniono wówczas fragment torów od ulicy Bluszczowej do wysokości Fabryki Pojazdów Szynowych, w obu kierunkach.

Kolejny etap prac na ulicy 28 Czerwca 1956 r. rozpoczęto 29 marca br., całkowicie wyłączając z ruchu tramwajowego odcinek od węzła Traugutta do pętli Dębiec. Ruch kołowy odbywał się tylko w jednym kierunku – w stronę Dębca. Linie tramwajowe numer 9 oraz 10 skrócono do zajezdni przy ulicy Madalińskiego, która przez ponad miesiąc pełniła funkcję pętli. Linie numer 2 skrócono natomiast do rynku Wildeckiego. Dwójka jadąca ulicą Górna Wilda skręcała w Wierzbicę i dalej w Królowej Jadwigi, by przy Półwiejskiej wrócić na swoją stałą trasę w kierunku Ogrodów. Na trasie Dębiec – Traugutta uruchomiono komunikację zastępczą „Za tramwaj”: Dębiec (postój TAXI) – 28 Czerwca 1956 r. – Wspólna – Rolna – Pamiątkowa – 28 Czerwca 1956 r. – Dębiec. Ze względu na zły stan techniczny przejazdu kolejowego pomiędzy ulicą 28 Czerwca 1956 r. a Opolską, do obsługi kierowano wyłącznie autobusy wysokopodłogowe Ikarus 280.26 lub 280.70A.

Przed ulicą Hetmańską zlokalizowano dodatkowe przystanki dla autobusu „Za tramwaj” oraz dla linii tramwajowych numer 9 i 10 po drugiej stronie ulicy. Miało to znacznie ułatwić przesiadanie się z autobusu na tramwaj w kierunku centrum. Niekiedy bywało to jednak bardzo niebezpiecznie, gdyż ludzie wysiadający i wyłaniający się zza autobusu wchodziłi prosto pod nadjeżdżający tramwaj lub biegli między stojącymi samochodami, by zdążyć wsiąść do dziewiątki lub dziesiątki. Wskutek remontu i wprowadzenia ruchu jednokierunkowego na ulicy 28 Czerwca 1956 r., zmianie uległa również trasa autobusowej linii nocnej 243: Dębina – ... – Dolna Wilda – Wspólna – Rolna – Hetmańska – 28 Czerwca 1956 r. i dalej starą trasą na Dworzec Główny PKP.

Największą katorgą dla pasażerów okazał się *zatrzmawaj*, w którym panował wieczny tłok (szczególnie w godzinach szczytu), a przepychanki do drzwi były na porządku dziennym. Dokonajmy małego bilansu. Na Dębiec jeżdżą trzy linie tramwajowe w dzień roboczy, co 10 minut. Daje to mniej więcej więcej tramwaj z Dębca w kierunku centrum co 3 minuty. Nie trzeba być wielkim fachowcem by przewidzieć, że w autobusach „Za tramwaj” – które kursowały z częstotliwością co 8 minut – będzie panował tłok. Do tego dochodzi fakt, iż ikarusy 280.26/280.70A – które kursowały na tej

Remontowe bonusy na linii 9: stopiątki z Głogowskiej i helmuty z Gajowej.

Fot.: Robert Bartkowiak, 9.05.2008

linii – są zdecydowanie krótsze od najkrótszego tramwaju kursującego na Dębiec (GT6). W soboty, niedziele i święta autobusy kursowały z częstotliwością co 10 minut. Obsługą *zatrzmawaju* zajęły się oba wydziały autobusowe (w dni robocze: T/1, T/2, T/4 (rano) i T/5 (po południu) – A-1, T/3 – A-3, a w soboty i święta: T/1 – A-1 oraz T/2 – A-3). Kierowcy zjeżdżający na przerwę do zajezdni przy ulicy Madalińskiego (postój na Pamiątkowej) jadąc od strony Dębca, z ulicy Rolnej skręcali w Hetmańską, a pasażerów wysadzano na przystanku za skrzyżowaniem z ulicą 28 Czerwca 1956 r.

Sam remont torów wykonano bardzo porządnie. Wymieniono wszystkie stare i zużyte już szyny, zastępując je zupełnie nowymi. Część najbardziej wyeksploatowanych podkładów poszła w niepamięć. Obskurne „kocie łby” i asfalt zastąpiono betonowymi płytami. Nie ulega wątpliwości, że po remoncie torowiska poprawiła się nieco estetyka ulicy 28 Czerwca 1956 r., ciągnącej się wzdłuż zakładu Hipolita Cegielskiego.

Na Dębiec wróciły tramwaje – i co ważne – zniknęły dla nich ograniczenia prędkości.

Fot.: Robert Bartkowiak, 3.04.2008

Podczas trwania całego remontu na linii numer dziewięć można było spotkać brygady z wydziału S-1, co normalnie nie jest możliwe. W dniu 9 maja – ostatni dzień remontu – kiedy prowadzono prace przy torowisku na Wildzie, dzięki uprzejmości wydziału S-1, można było

spotkać nietypowy dla tej linii skład 105Na+105NaD 198+197. Charakteryzuje się on obecnością białych tarcz dachowych. Skład niestety nie wytrzymał do końca służby jako 9/3, zjeżdżając na usterkę około godziny 13. Zastąpiono go innym składem – 122+121.

Nowinki z Pyrogradu

opracowanie: Robert Bartkowiak

 Nikomu nie trzeba przypominać o fatalnym już stanie torowiska na rondzie Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Na razie żadne znaki na niebie i ziemi nie zapowiadają gruntownego remontu całego węzła, który już w 2012 roku będzie z pewnością pełnił bardzo ważną funkcję w dowozie kibiców tramwajami na stadion przy ulicy Bułgarskiej. Tymczasem w nocy z 2 na 3 kwietnia (środa/czwartek) wymieniono awaryjnie szyny na wspomnianym rondzie, na łuku wjazdowym z ulicy Grunwaldzkiej w kierunku Reymonta. Od godziny 20 do 4 zamknięto przejazd przez rondo dla pojazdów samochodowych z Przybyszewskiego w Reymonta. Wymusiło to następującą zmianę w trasie autobusów linii 93: os. Jana III Sobieskiego – ... – Żeromskiego – Przybyszewskiego – Grunwaldzka – Grochowska – Arciszewskiego – Ściegiennego – Zgoda – Górczyn Dworzec. Autobusy po skręcie z Przybyszewskiego w zatrzymywały się tuż za rondem, na przystanku dla autobusów linii nocnej. Zjazdy tramwajów linii numer 1 z Junikowa po godzinie 22 odbywały się przez ulicę Grunwaldzką i Roosevelta.

 W związku z pismem z Wydziału Autobusowego A1 z prośbą o korektę trasy autobusu linii nocnej 238 w rejonie skrzyżowania Głogowska / Hetmańska, MPK Poznań wystąpiło z takim wnioskiem do Zarządu Dróg Miejskich. Komisja Bezpieczeństwa Ruchu przy ZDM-ie zaopiniowała wniosek pozytywnie, zgadzając się na proponowane zmiany. Od 21 marca autobusy zmierzające od ronda Kaponiera w kierunku Hetmańskiej jeżdżą ulicami Roosevelta i Głogowska do Hetmańskiej. Przed ulicą Hetmańską pojazdy zatrzymują się na przystanku tramwajowym Głogowska/Hetmańska, z którego skręcają w lewo w Hetmańską, w kierunku ronda Starołęka i dalej na Rataje. Zamarł tym samym ruch liniowy na dotychczas przejeżdżanych przez 238 odcinkach ulic Chociszewskiego i Kasprzaka.

 Tegoroczny maj obfitował w aż dwa długie weekendy, dlatego zdecydowano się na wprowadzenie zmian w kursowaniu pojazdów komunikacji miejskiej na ten czas. W dniach 1, 3 oraz 22 maja tramwaje i autobusy kursowały według świątecznego rozkładu jazdy, natomiast 2 i 23 maja komunikacja miejska funkcjonowała zgodnie z rozkładem sobotnim. Wyjątek od reguły stanowiły linie podmiejskie 101 oraz 107, gdzie 2 i 23 maja obowiązywał roboczy rozkład jazdy, lecz autobusy linii 101 w tych dniach nie wykonywały kursów szkolnych. Natomiast w dniach 1, 3, 11 oraz 22 maja zdecydowano się na zawieszenie linii autobusowej numer 50, linię 80 skrócono do pętli Rudnicza, a autobusy A i 52 do przystanku os. Rusa Szpital.

 Z okazji imprezy muzycznej „Global Gathering” na Torze Samochodowym Poznań w dniu

7 czerwca, zdecydowano się na uruchomienie specjalnej linii autobusowej, której zadaniem było dowieszenie wszystkich zainteresowanych na koncert. W godzinach od 14:00 (7.06) do 8:30 (8.06) wydział A-3 uruchomił cztery autobusy na trasie: Bałtyk – Bukowska – rondo Przeźmierowo – Rynkowa – Sosnowa – Tor Poznań. Na trasie przejazdu autobusy zatrzymywały się tylko na wybranych przystankach: Bałtyk, Szylinga, Grodziska, Swoboda oraz Tor Poznań (przystanek w Przeźmierowie na ulicy Sosnowej – nawrót na placu przed cmentarzem przy ulicy Sosnowej). Przejazd trwał około 30 minut – opłata wg obowiązującej taryfy MPK Poznań.

 W związku z przebudową skrzyżowania w Koziegłowach – ulic Piaskowa i Piłsudskiego – od dnia 8 maja tymczasowo zmieniono organizację ruchu dla autobusów linii numer 72. Autobusy jadące w kierunku os. Leśnego kursowały bez zmian, a w kierunku pętli Piątkowska ulicą Piaskową i Gdańską. Na trasie objazdowej pojazdy zatrzymywały się na przystankach: na Piaskowej za skrzyżowaniem z Piłsudskiego oraz na Gdańskiej za skrzyżowaniem z Piaskową. Natomiast od 30 maja do 3 czerwca nastąpiło całkowite zamknięcie skrzyżowania, zarówno dla samochodów, jak i dla pojazdów MPK Poznań. Autobusy linii 72 skierowano w obu kierunkach do pętli autobusowej w Koziegłowach, gdzie kończy swój bieg linia 70. W czasie trwania remontu na linię 72 kierowano pojazdy wysokopodłogowe. Po 3 czerwca autobusy wróciły na swoją pierwotną trasę.

 Przebudowa ulicy Głogowskiej cały czas trwa, co skutkuje nieustannymi zmianami w kursowaniu autobusów, które przedzierają się przez tamtejszy rejon budowy. W dniu 9 maja od godzin popołudniowych ruch na ulicy Głogowskiej za Strumieniem Junikowskim w kierunku Komornik odbywał się zarówno jezdnią wschodnią, jak i zachodnią (obydwoma jezdniami). W tym dniu otwarto również rondo pod wiaduktem na ulicy Głogowskiej, na skrzyżowaniu ulic Głogowska, Nowe Kotowo i Kowalewicka. Na stałe zlikwidowano wyjazd z ulicy Fabianowo w Głogowską. W związku z tym zmianie uległy trasy linii autobusowych nr 56 i 80. Autobusy linii 56 jadące w kierunku Luboń Żabikowo z Głogowskiej zjeżdżają na jezdnię zbiorczą do ulicy Fabianowo i dalej drogą dojazdową do wiaduktu na rondzie, by później skręcić w Nowe Kotowo i wbić się w starą trasę. Powrót odbywa się drogą dojazdową do ulicy zbiorczej, a wyjazd na ulicę Głogowską jest przed Strumieniem Junikowskim. Autobusy linii 80 jadące w kierunku os. Rudnice lub Auchan Sycowska zjeżdżają z Głogowskiej i dalej kierują się drogą zbiorczą do ulicy Fabianowo. Natomiast powrót na Dworzec Górczyn odbywa się drogą dojazdową do ulicy Kowalewskiej, przez rondo pod wiaduktem, ulicą Nowe Kotowo oraz drogą dojazdową do ulicy zbiorczej, a wyjazd na Głogowską jest przed Strumieniem Junikowskim.

 W wyniku remontu skrzyżowania ulic Poniatowskiego i Kościuszki w Luboniu w dniach od 12 do 31 maja autobusy linii numer 56 kursowały objazdem, wykorzystując drogę równoległą do autostrady, którą na co dzień nie jeżdżą żadne autobusy liniowe. Trasa linii wiodła z ulicy Kotowo przez drogę równoległą do autostrady A1, ulicami: Opłotki, Cmentarną, Klonową i 11 Listopada. Autobusy jadące w kierunku Górczyn Dworzec kierowały się ulicami Poniatowskiego, 11 Listopada, Traugutta, Opłotki oraz drogą równoległą do autostrady, by dalej włączyć się w stałą trasę. Przy ulicy Kościuszki, na drodze równoległej do autostrady, zlokalizowano tymczasowy przystanek w obu kierunkach. Natomiast autobusy z pętli Luboń Żabikowo odjeżdżały w kierunku Poznania ze stanowiska w przeciwną stronę, niż zwykle ma to miejsce. Remont skrzyżowania udało się jednak zakończyć wcześniej niż planowano, bo już 30 maja. Około godziny 18:30 autobusy wróciły na dawną trasę. Likwidacji uległy tymczasowe przystanki przy ulicy Kościuszki.

 Prace bitumiczne prowadzone na skrzyżowaniu ulic Dąbrowskiego i Santocka w dniach 16 i 17 maja przyczyniły się do korekty trasy linii nr 86. 17 maja między godziną 9 a 20 autobusy jadące do Kiekrza skierowano ze starej jezdni ulicy Dąbrowskiego w Leśnowolską do Sianowskiej i dalej w kierunku Kiekrza. Na trasie objazdowej zlokalizowano tymczasowy przystanek na Dąbrowskiego, za skrzyżowaniem z ulicą Santocką.

 Od dnia 21 kwietnia – około godziny 10 – aż do odwołania autobusy linii numer 48, 77 oraz 242 kursowały zmienioną trasą. Przyczyną tego były roboty ziemne na Złotowskiej, na odcinku od ulicy Perzyckiej do Brzechwy oraz wprowadzenie ruchu jednokierunkowego z przejazdami tylko w kierunku ulicy Bukowskiej. Autobusy linii 48 jadące na Ławicę skręcały z Bukowskiej w ulicę Perzycką, a następnie w Złotowską, gdzie wracały na stałą trasę. Natomiast autobusy linii 77 (w kierunku os. Kwiatowego) z ulicy Brzechwy kierowały się przez Złotowską, Bukowską i Perzycką. Linie nocną 242, podobnie jak 48, skierowano ulicą Perzycką.

 Wyścig kolarski, który odbył się 1 maja (w godzinach od 12 do 18) w Smochowicach, spowodował zmiany w trasie autobusów linii 86. Całkowicie zamknięto dla ruchu skrzyżowanie ulic Sianowska i Santocka. Autobusy kursowały następująco: Ogrody – Szpitalna – Nowina – Polska – Dąbrowskiego – Dąbrowskiego stara jezdnia – Leśnowolska – Sianowska – Słupska i dalej po trasie do Kiekrza. Autobusy wróciły na trasę pierwotną na zlecenie służ NN.

 Sporo zamieszania narobiło zamknięcie ulicy Starołęckiej na odcinku między Żorską a Żeglarską od dnia 27 maja na okres około dwóch tygodni. Korektę w trasach wprowadzono na liniach 58, 89 i 94, linii podmiejskiej 107 oraz linii nocnej 247. Linia 58: Starołęka Dworzec – Starołęka – św. Antoniego – Minikowo – rondo Minikowo – Ożarowska – Czernichowska – Starołęka – Głuszyna – Sypniewo (powrót z Sypniewa na Starołękę przez Minikowo – św. Antoniego – Książęca). Linia 89: po stałej trasie ze Starołęka Dworzec do Garaszewa, dalej Sandomierska, rondo Minikowo, Ożarowska, Czernichowska, Starołęka – nawrotka przy figurze – Starołęka, Czernichowska,

Ożarowska, rondo Minikowo, Minikowo, św. Antoniego, Starołęka, Starołęka Dworzec. Linia 94: Starołęka Dworzec, Książęca, św. Antoniego, Minikowo, rondo Minikowo, Ożarowska, Czernichowska, Starołęka – nawrotka przy figurze – Starołęka, Czernichowska, Ożarowska i dalej starą trasą przez Garaszewo na Starołękę. Linia podmiejska nr 107: w obu kierunkach autobusy skierowano przez ulice: św. Antoniego, Minikowo, rondo Minikowo, Ożarowska, Czernichowska. Dodatkowo na trasie objazdu autobusy linii podmiejskiej zatrzymywały się na przystanku Czernichowska n/ż w kierunku Starołęki i na przystanku Tarnobrzaska w kierunku Wiórka lub Borówca. Linia nocna 247: trasa objazdowa wiodła tymi samymi ulicami co linii podmiejskiej. Normalny ruch na remontowanym fragmencie ulicy Starołęckiej przywrócono 6 czerwca około godziny 7 na polecenie służb NN.

 14 i 15 maja wydział S-1 uruchomił dwa dodatkowe pociągi na linii nr 26, w godzinach od 15 do 24, w celu wzmocnienia komunikacji z uwagi na odbywającą się imprezę dla społeczności studenckiej pod hasłem: „Wielkie Grillowanie Uniwersyteckie”, stanowiącą wstęp do Juwenaliów Ogólnouczeniowych.

 31 maja ruszyły sezonowe kursy na linii autobusowej nr 95. Od tej pory Wydział Autobusowy A-1 uruchomił dwie dodatkowe brygady na tejże linii w soboty i święta. Natomiast wydział A-3 przejął od A-1 jedno uruchomienie w soboty i święta, na linii nr 71.

 Przejście centralnej procesji eucharystycznej Miasta Poznania z Kościoła Bożego Ciała ulicami Krakowska, Garbary, Wielka, Chwaliszewo oraz Mostem Bolesława Chrobrego do Katedry (w godzinach 11-13; 22 maja) spowodowało ograniczenia w ruchu. Zmianie uległy trasy linii nr 74 i 76. Autobusy linii 74 w kierunku os. Orła Białego jechały objazdem ulicami: Garbary, Estkowskiego, Wyszyńskiego, rondo Śródka, Jana Pawła II, rondo Rataje i dalej po stałej trasie. W kierunku os. Jana III Sobieskiego ruch odbywał się normalnie, z chwilowym wstrzymaniem w momencie przejścia procesji przez skrzyżowanie Mostowej i Wielkiej. Autobusy linii 76 jadące z os. Jana III Sobieskiego skierowano z Garbar przez Małe Garbary, Wolnicę, Solną, al. Niepodległości, Królowej Jadwigi, Drogę Dębińską i dalej po stałej trasie. W kierunku os. Jana III Sobieskiego, podobnie jak z autobusami 74, nastąpiło chwilowe wstrzymanie ruchu przy skrzyżowaniu Mostowej i Wielkiej. Autobusy na trasach objazdowych zatrzymywały się na każdym przystanku. W innych rejonach miasta w czasie trwania procesji parafialnych wystąpiły chwilowe wstrzymania ruchu – zarówno tramwajów, jak i autobusów – którymi kierowały służby NN i policja.

 22 maja na stałą trasę wróciły autobusy linii 86, a to za sprawą zakończenia remontu wiaduktu w ciągu ulicy Santockiej nad Dąbrowskiego.

 Miesiąc po oddaniu do użytku wyremontowanego torowiska na ulicy 28 Czerwca 1956 r. zniesiono ograniczenie prędkości do 15 i 30 km/h na odcinku pomiędzy Hetmańską a Wspólną. Na Grunwaldzkiej od Cmentarnej do pętli tramwajowej Junikowo obniżono dopuszczalną prędkość z 30 km/h do 20 km/h. Ponadto zlikwidowano ograniczenie prędkości wynoszące 40 km/h na ulicy Królowej Jadwigi od Górnej Wildy do Strzeleckiej. Nowe prędkości

obowiązują od 3 czerwca. Warto dodać, że choć papierowo ruch odbywa się bez spowolnień, po zakończeniu remontu ostały się tabliczki na sieci.

Z okazji zorganizowanej w dniu 1 czerwca imprezy pod nazwą „4 Konkurs Lotów Red Bull” nad Maltą MPK Poznań zdecydowało się wprowadzić udogodnienia dla osób chcących dojechać nad Jezioro Maltańskie. W godzinach od 11 do 19 wzmocniono dodatkowymi brygadami linie tramwajowe nr 6 i 16. Wydział S-1 uruchomił dodatkowo 5 pociągów na linii 6, natomiast Wydział S-3 4 pociągi na szesnastce. W tych samych godzinach kursowała dodatkowa linia obsługiwana przez dwa autobusy z Wydziału A-1 na trasie: M1 Centrum Handlowe (terminal po stronie IKEA), Szwedzka, Szwajcarska, Kurlandzka, Chartowo, abpa Dymka, Szwajcarska, Szwedzka, M1. Autobusy zatrzymywały się tylko na dwóch przystankach pośrednich – os. Tysiąclecia na ulicy Chartowo oraz Chartowo na ulicy abpa Dymka. Do obsługi linii nr 55, 57 i 84 przeznaczono pojazdy przegubowe.

Na przystanku Most św. Rocha zawiąły autobusy linii specjalnej obsługującej zawody wioślarskie na Jeziorze Maltańskim. Linia ta funkcjonowała w okresie od 12 do 22 czerwca, autobusy zatrzymywały się tylko na przystanku w kierunku centrum. Po opuszczeniu przystanku autobus jechał po torowisku tramwajowym ulicą Dowbora Muśnickiego do ulicy Garbary.

Remont zachodniej nitki wiaduktu Górczyńskiego został zakończony. W ostatnich dniach prowadzono w tym rejonie prace mające na celu przywrócenie dawnej infrastruktury,

by móc ponownie uruchomić linię tramwajową na Górczyn. Konieczność likwidacji tymczasowej zwrotnicy na ulicy Głogowskiej, tuż przed Ściegiennego, wymusiła skrócenie linii tramwajowej 28 do zajezdni Głogowska, która od 16 do 20 czerwca pełniła funkcję pętli dla tej linii. Tramwaje wyjeżdżały z zajezdni trzy minuty później od rozkładowych odjazdów z tymczasowego przystanku tramwajowego Ściegiennego. Na odcinku od zajezdni tramwajowej do dworca Górczyn uruchomiono autobus „Za tramwaj”, obsługiwany w całości przez wydział A-3. Autobus kursował co 6-7 minut z peronu nr 6. Przystanek Sielska dla *zatrzmajów* oraz autobusów linii nocnej 252, jadących w kierunku ulicy Hetmańskiej, był zlokalizowany za skrzyżowaniem z ulicą Bosą. Jednocześnie od 16 czerwca likwidacji uległy tymczasowe przystanki autobusowe dla linii 49, 50, 56, 63, 75, 80, 82, 93, zlokalizowane przy skrzyżowaniu ulic Ściegiennego i Zgoda. Otwarcie pętli Górczyn dla tramwajów linii nr 5, 8 i 14 nastąpiło 21 czerwca.

Wielkimi krokami nadchodzą wakacje letnie. Jak co roku poznański przewoźnik zmniejszył częstotliwość na wszystkich liniach tramwajowych oraz na głównych liniach autobusowych. Linie tramwajowe nr 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, i 17 w dni robocze będą kursować w taktie 12-minutowym, natomiast tramwaje linii 3, 4 i 11 co 24 minuty. Na okres wakacji zawieszono zostaje kursowanie tramwajów linii 18 i 26. W godzinach szczytu komunikacyjnego linie autobusowe nr 51, 56, 63, 64, 68, 69, 74, 76, 82, 91, 93, 95 i 98 kursować będą co 15 minut. Przed wprowadzeniem rozkładu letniego wystąpiły duże braki taborowe na wydziale S-3 – czego efektem było pojawienie się *holendrów* i *helmutów* na egzotycznych liniach junikowskich i Górnym Tarasie Rataj.

Najciekawsze wstrzymania pierwszej dekady marca Z archiwum T

Marcin Jurczak

02.03. 28/1 903. Do ostrzelania madalińskiego wahadełka doszło najprawdopodobniej na przystanku końcowo-początkowym Ściegiennego. O fakcie wybitcia bocznej szyby motorniczy został poinformowany przy Dworcu Zachodnim, przez jedną z wysiadających pasażerek. Sprawa skierowana została na dochodzenie – z relacji świadków wynikało, że uszkodzenia szyby w dokonać mogli małoletni, bawiący się bronią pneumatyczną w okolicach przystanku Ściegiennego.

02.03. 72/2 1701. Do pożaru *deskorolki* doszło przed pętlą Koziegłowy o godz. 22.55. Kierowca dojeżdżając do pętli zauważył kłęby dymu przedostające się z komory silnikowej do wnętrza autobusu – zatrzymał się na najbliższym przystanku i rozpoczął działania gaśnicze. W akcji udział brały trzy jednostki straży pożarnej – z Czerwonaka i Bolechowa. O 1.30 autobus odholowano do zajezdni Warszawska. Po zdarzeniu (rannych nie było) powołano specjalną komisję, która ma ustalić przyczyny pożaru.

05.03. linia 55. Zalasewo Planetarna – bez zmian. O 18.00 doszło do zablokowania ruchu autobusowego ze względu na nieprawidłowo zaparkowane samochody osobowe. We wstrzymaniu stały łącznie trzy pojazdy linii 55: 55/3 1815 od 18.00, 55/1 od 18.37 i 55/2

od 19.03. Ruch wznowiono o 19.20. Przejazd autobusów blokowało łącznie 11 (!) samochodów osobowych, na miejscu obecny był także wspólny patrol policji i Straży Miejskiej ze Swarzędza. Na linii 55 uruchomiono rezerwę w postaci wozu 1524. Dwa samochody osobowe (kierowców ukarano mandatami karnymi) były także przyczyną 22-minutowego postoju autobusu linii **55/1 1809** w tym samym miejscu, w dniu **11.03.**

07.03. 28/1 904. Do uszkodzenia sieci trakcyjnej na skrzyżowaniu Głogowska/Hetmańska doszło o 7.04 – tuż przed porannym szczytem komunikacyjnym. Tramwaj linii 28/1 jadący w stronę Ściegiennego zahaczył o sieć trakcyjną, zrywając drut jezdny sieci na odcinku ok. 1,5 metra. Przez prawie godzinę ruch przez skrzyżowanie był utrudniony. Tramwaje linii 1 i 7 kierowano w obu kierunkach przez zajezdnię Głogowska, tramwaje linii 5, 14 i 28 kursowały przez Reymonta lub zajezdnię Madalińskiego. Przyczyną zdarzenia było zmęczenie materiału – pęknięcie drutu jezdny – co z kolei spowodowało odbicie od sieci pantografu *dwukierunka* i jego uszkodzenie. W relacji Górczyn – rondo Kaponiera uruchomiono 5 autobusów „Za tramwaj” – 1453, 1966, 1036, 1825, 1734. Wagon 904 zjechał do zajezdni Madalińskiego z II pantografu.

03.03. 2/8 670. Przez ponad pół godziny (10.34-11.08) tramwaje nie kursowały ul. Zwierzyniecką i Kraszewskiego. Przyczyną objazdów była dwójka, która po wykolejeniu zablokowała przejazd w obu kierunkach. Tramwaj jadący w stronę ronda Kaponiera wypadł z torów IV wózkiem, który skręcając w lewo doprowadził ponadto do wyciągnięcia z torów wózka wcześniejszego. Na miejscu zjawiała się Zakładowa Służba Ratownicza, która przy użyciu dźwigu TRAM123 wstawiła *helmuta* w torowisko. Na miejscu nie ustalono przyczyn wykolejenia – zwrotnica była mechanicznie sprawna. Ostatecznie wydumano, że przyczyną wykolejenia była zbyt duża prędkość przejazdu przez zwrotnicę.

Fot.: Marcin Jurczak

07.03. 7/4 673. Rondo Rataje – ciąg dalszy. Do groźnie wyglądającego zdarzenia doszło o godz. 10.31. Kierowca ciągnika siodłowego z nacpeją nie ustąpił pierwszeństwa prawidłowo jadącemu tramwajowi linii 7, który zjeżdżał z ronda zmierzając na Ogrody. W wyniku zderzenia doszło do wykolejenia trzech pierwszych wózków *helmuta*, samochód ciężarowy uległ kompletnemu rozbiciu (wyrwana kabina kierowcy). Dwie osoby (kierowcę samochodu ciężarowego i jedną z pasażerek) odwieziono do szpitala, skąd – na szczęście – po udzieleniu pomocy lekarskiej zostały szybko zwolnione. *Helmut* nabawił się rozległych uszkodzeń, obejmujących zbite szyby, rozdarte i wgniecione poszycie prawego boku, uszkodzenia progu i pierwszych drzwi oraz połamany pantograf. Uszkodzeniu uległa także nawierzchnia jezdni (kostka i krawężniki) oraz sieć trakcyjna (naciągnięta poprzeczka od przewodu zasilającego zwrotnicę). Po prawie 2,5-godzinym wstrzymaniu ruchu tramwaj linii 7 został zepchnięty na zajezdnię Madalińskiego przez 3/6 260+259. Winnym zdarzenia uznano kierowcę ciężarówki – został ukarany mandatem karnym w wysokości 500 zł. Fot.: Błażej Brzycki

07.03. 9/3 810. Do wykolejenia *holendra* doszło na ul. Królowej Jadwigi, podczas skrętu w lewo w ul. Górna Wilda. Tramwaj wykoleił się na łuku torowiska, około 8 metrów za zwrotnicą. Po 14 minutach postoju (13.57-14.11, wóz wjechał w tory przed przyjazdem służb NN) tramwaj zjechał do zajezdni Gajowa, gdzie zabezpieczono tarczkę rejestratora zdarzeń. Przyczyn wykolejenia nie ustalono – zalecono jedynie, by do instrukcji przeglądowej wagonów 3G wprowadzić obowiązki kontroli parametrów połączenia pudła z wózkiem.

08.03. 9/3 810. Ponowne wykolejenie wagonu 810 – na tej samej brygadzie i w tym samym miejscu. O godz. 16.50 miało miejsce wykolejenie I wózka wagonu na łuku. Przyczyn wykolejenia nie ustalono, zabezpieczono

PRZYSTANEK

WYDAWCA: Klub Miłośników Pojazdów Szynowych,
ul. Grotkowska 23a, 60-176 Poznań
ADRES REDAKCJI: ul. Grotkowska 23a, 60-176 Poznań
EMAIL REDAKCJI: przystanek.kmps@interia.pl

REDAKTOR NACZELNY: Marcin Jurczak (kurczakk@interia.pl)
STALI WSPÓŁPRACOWNICY: Łukasz Bandosz, Robert Bartkowiak,
Krzysztof Dostatni, Tomasz Gieżyński, Jan Gosiewski, Jędrzej Nowak

SEKRETARZ REDAKCJI: Łukasz Nowicki
KOREKTA: Kamila Panasiuk, Tomasz Gieżyński
SKŁAD: Marcin Jurczak
NAKLAD: 50 egzemplarzy

Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo do ich redagowania, skracania oraz opatrywania własnymi tytułami. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Za poglądy i informacje przedstawione w artykułach odpowiadają ich autorzy. Treść publikacji nie oznacza oficjalnego stanowiska Klubu Miłośników Pojazdów Szynowych w Poznaniu.

tarczkę rejestratora, a wagon po zjeździe został zaplombowany – do dyspozycji komisji poawaryjnej.

08.03. wycieczka/1 2601. W Dniu Kobiet kolizję wycieczkowcem zaliczyła nasza klubowa koleżanka Michalina. Podczas postoju wagonu na ul. Gajowej kierująca samochodem osobowym Suzuki w trakcie manewru cofania nie zachowała ostrożności i najechała na lewy bok stojącego kanciaka. Kierująca pojazdem podpisała oświadczenie o winie. Tramwaj Michaliny po półgodzinnym (17.55-18.22) postoju pozostał na linii – dalsza część wycieczki odbyć mogła się bez przeszkód.